

מועד מנחם אב תשפ"ג

בס"ד

בחינה בהלכות שמחות

א' אב תשפ"ג

הנחיות לנבחן:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותגוש תלונה לוועדת משמעת.
3. יש לענות על כל שאלה בעמוד חדש!
4. שאלה המחולקת למספר סעיפים, אף תשובתה תהיה מחולקת כך. אין להשיב על כל חלקי השאלה יחדיו.
5. לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
6. חלק א' - עיון - 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שמבקש לבדוק.
7. חלק ב' - יישום - 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 תשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

- יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
1.
 - א. האם מנהגי האבלות מהתורה או מדרבנן, פרט דעות הראשונים בזה.
 - ב. "תנו רבנן, מאימתי כופין את המיטות... רבי יהושע אומר, משיסתם הגולל, כיצד פירשו הראשונים דין זה,
 - ג. התאבל מספק [מחמת שלא ידע אם זה זמן האבלות] ולבסוף התברר שבאמת היה זה זמן האבלות, האם עולה לו מה שהתאבל מספק? הוכח דין זה?
 2.
 - א. "אבל אם יש גדול משפחה הכל הולך אחריו", "היה גדול הבית בבית אפילו בא ביום השביעי מונה עימהם" – באר דין זה. כמה היא פרסה?
 - ב. טבע במים, מה הדין לעניין: אבלות עליו, קדיש, ולהתיר את אשתו להינשא?
 - ג. **התפלל** ערבית מבעוד יום, או **שמע** שמת לו מת בבין השמשות, ממתי מונה שבעה? כיצד ייקבע יום היארצייט, והאם יניח תפילין למחרת.

עמ' 1 מתוך 3

3.

- א. האם אומרים בבית אבל הלל, ופסוקי הבדלה? מי פורס את הלחם בבית האבל?
ב. מה היא צורת הניחומים הראויה, ומה נחשב לגידוף?
ג. סעודת הבראה: מה טעמה, מתי זמנה, מה נאכל בה, וכמה אנשים רשאים לאכול בה, על מי לא מברין, ומתי לא מברין?

4.

- א. איסור מלאכה לאבל, מה זמן האיסור? מתי הותרה מלאכה? האם ומתי הותרה על ידי אחרים? ומה הדין כשיש לו שותף, מה דין בניין שלו הנבנה בקבלנות, או בגד שלו שנמסר לאריגה, והאם מותר לו להלוות כספו?
ב. מה ענשו של מי שאינו פורש ממלאכה או משמש מיטתו באבל?

5.

- א. "על כל המתים רצה ממעט בעסק רצה אינו ממעט, על אביו ואמו ימעט בעסקיו ואפילו בדברים המותרים לו", - כיצד מפרש מרן ברייתא זו, וכיצד פסק להלכה?
"על כל המתים רצה חולץ רצה אינו חולץ" - כיצד פירשו הראשונים דין זה?
ב. האם מותר לו להשכיר את סוסיו, היכן אומרים מקצת לילה ככולו? מהי הגדרת דבר האבד?

6.

- א. כתב הרמ"א בשם מהר"ם, נהגו לאסור רחיצה שלשים יום – מה הטעם של דין זה? כיצד יש להורות למעשה.
ב. במה דין זה שונה מחול המועד שהותר ברחיצה, מתי אף להמחמירין יהיה מותר לרחוץ תוך שלושים.
ג. האם איסטניס הותר ברחיצה? פרט, באר, מהו איסטניס.
ד. האם נערה, קטנה, בוגרת, אשת איש, כלה – מותרות ברחיצה וכיחול ופירכוס, בימי השבעה או לאחריהן.

7.

- א. חתן שמת אביו כיצד ינהג? פרט מתי אירע האבל.
ב. כשהוא או אשתו באבל האם מותר למזוג לה כוס, - הלכה זו מחודשת יותר באבלו או באבלה?
ג. האם מותר לאבל לעלות לתורה [כשאין כהן אחר אלא הוא] או לגלול הספר, ומדוע הותר האבל ללמד תינוקות תורה.
ד. אבל שהוא בעל ברית האם מותר לו להתרחץ, ולעלות לתורה.

עמ' 2 מתוך 3

8. א. יש הלכה בהלכות אבלות שמחמת רשעות הגויים איננו נוהגים בה, ויש הלכה שאין נוהגים בה מחמת שחוק גדול מן הגויים, והלכה נוספת שאין נוהגת שלא יאמרו הגויים שהיא כישוף. מה הן ההלכות?
- ב. מנין שאסור בשאילת שלום, מה היא שאילת שלום, פרט כיצד ינהג בתוך ג' ז' ל' יב' חודש. ובשבת?
- ג. האם יכול האבל לשלוח או לקבל משלוח מנות בחג הפורים?

חלק ב' – יישום

- יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
9. א. אל הרב באה שאלה, האם אבל מניח טלית ותפילין, פרט דעות התנאים בזה, ומנין?
ב. מת ביום ראשון ונקבר בליל שני, האם יניח תפילין ביום שני?
10. א. אל הרב בא אדם שקם מחוליו, ותיכף שקם אירע לו אבל אחר אבל, ובא אדם נוסף שאירע לו אבל אחר אבל, האם יהיה ההבדל ביניהם בפסיקה כיצד לנהוג.
ב. אבל בא לשאול מתי מותר לו להסתפר ולגלח זקנו, ואשה שאירע טבילתה תוך ל' איך תנהג?
ג. תכפוהו אבליו עם אבלות דרבים כיצד ינהג.
11. יהודה מתכוון היטב למבחן ובירר לעצמו את ההלכה בעניין,
א. על פי איזו עדות מתאבלים, שניים אומרים מת ושניים אומרים לא מת – האם יתאבל?
ב. מהי שמועה קרובה ומה היא שמועה רחוקה, מה ההבדל ביניהם, והאם קטן חייב בזה.
ג. שמע שמועה ואינו יודע אם היא קרובה או רחוקה כיצד ינהג? הוכח.
12. אל רב הקהילה הופנו כמה שאלות:
א. שאל חלוק מחברו, האם יוכל לקרעו על אביו, האם ישלם ויאחהו?
ב. האם הקבר והמצבה אסורים בהנאה? פרט!
ג. השומע ברכת השם – מה חייב לעשות?, פרט מהו גדר שומע!

עמ' 3 מתוך 3